

دارو نامه

شبکه بهداشت و درمان شهرستان فومن

دکتر حمیدرضا موهجوری

۱۴۰۳

عناوین مورد بررسی

۱- توصیف های موسم داروئی

۲- تهیه انواع سوپانسیون ها

۳- نحوه صحیح استفاده اشکال دارویی (قطره و پمادهای
چشمی)

توصیه های موم داروئی

قرص آسپرین

اشکال داروئی : قرص های ۸۰ و ۸۱ و ۳۲۵ میلی گرم

دوز های ۸۰ و ۸۱ میلی گرم جهت درمان بیماری های قلبی عروقی و قرص ۳۲۵ میلی گرم جهت تسکین و بهبود درد مورد استفاده قرار میگیرد

❖ برای به حداقل رساندن عوارض دستگاه گوارش دارو همراه با غذا یا یک لیوان آب میل شود

❖ در صورت استنشام بوی سرکه از آسپرین، از مصرف آن خودداری شود

❖ از دادن آسپرین به کودکان زیر ۱۶ سال پرهیز شود

توصیه های مهم داروئی

استامینوفن

اشکال دارویی و دوز بندی:

❖ قطره خوراکی ← هر ۴ الی ۶ ساعت ، ۲ قطره به ازای هر کیلوگرم از وزن بدن

تا ۳ سالگی در نوزادان قابل استفاده میباشد

❖ شیاف (۱۲۵ و ۳۲۵ میلی گرم) ← تب بالای ۳۸/۵ درجه و شخص امکان بلع دارو خوراکی را ندارد

❖ قرص (۳۲۵ و ۵۰۰ میلی گرم - کدئین ۳۰۰/۲۰ و ۳۰۰/۱۰)

❖ شربت (۱۲۰ میلی گرم در ۵ میلی لیتر)

توصیه های مهم داروئی

مبندازول (قرص جویدنی)

نحوه صحیح مصرف : شخص آلوده و تمامی اعضا خانواده ۳ روز ابتدا هر ۱۲ ساعت (صبح و عصر) ، سپس دو هفته بعد این عمل تکرار شود

سوال علت تکرار بعد دو هفته این قرص چیست؟

- ❖ دوره درمان دارو علیرغم احساس بهبودی حتما کامل شود
- ❖ برای مصرف این دارو، میتوان قرص را خرد و سپس با غذا مخلوط کرد و یا به طور کامل جویده شود

توصیه های مهم دارویی

شربت پی پرازین (750mg/5ml)

دوز بندی :

زیر ۲ سال ← ۲ الی ۳ میلی لیتر روزانه

۳-۸ سال ← ۳ الی ۵ میلی لیتر روزانه

۹-۱۲ سال ← ۵ الی ۷ میلی لیتر روزانه

❖ دارو بیش از مقدار توصیه شده مصرف نشود و دوره درمان دارو علی رغم احساس بهبودی حتما کامل شود

❖ در صورت ناراحتی گوارشی می توان دارو را با معده پر استفاده کرد اما مصرف آن با معده خالی اثر بیشتری دارد

شربت پیپرازین در افراد با سابقه تشنج و نیز نقص عملکرد کلیه منع مصرف دارد

توصیه های مهم داروئی

شربت دیفن هیدرامین

❖ در کودکان زیر ۲ سال شربت دیفن هیدرامین حتما با نظر پزشک مصرف شود

❖ از شربت دیفن هیدرامین به عنوان داروی خواب آور بی خطر بزرگسالان برای مصرف کوتاه مدت (کمتر از ۴ هفته) نیز می توان کمک گرفت؛ برای این منظور ۱ الی ۲ قاشق غذاخوری شربت دیفن هیدرامین، نیم ساعت قبل خواب توصیه می شود (برای کودکان توصیه نمیشود ، علت؟)

❖ از شربت دیفن هیدرامین به عنوان داروی مسافرت نیز می توان کمک گرفت؛ برای این منظور ۱ الی ۲ قاشق شربت دیفن هیدرامین، نیم ساعت قبل شروع سفر توصیه می شود

توصیه های مهم دارویی

قطره نیستاتین

دوزبندی صحیح :

بزرگسالان ← هر ۶ ساعت ۴ الی ۶ میلی لیتر (هر میلی لیتر ۲۰ قطره)
نوزادان ← هر ۶ ساعت ۱ میلی لیتر

نحوه مصرف : غرغره کردن ، در اطفال و بیماران بستری با سوآپ به محل ضایعه

❖ ابتدا چند بار شیشه دارو را تکان دهید تا ذرات پودر از هم باز شوند سپس در دو مرحله تا خط نشانه به پودر آب جوشیده شده سرد اضافه کنید و هر بار شیشه را به خوبی تکان دهید

❖ پس از آماده سازی، قطره نیستاتین به مدت ۷ روز در یخچال قابل نگهداری است؛ در صورتی که بیش از ۷ روز از آماده سازی گذشته باشد باید باقی مانده دور ریخته شود

توصیه های مهم داروئی

سوسپانسیون آموکسی سیلین

❖ این سوسپانسیون پس از آماده سازی به مدت ۷ روز در دمای اتاق و یا به مدت ۱۴ روز در یخچال قابل نگهداری است و پس از این مدت، باقی مانده باید دور ریخته شود

❖ بیمار می تواند این دارو را با شیر، شیرخشک، آمیوه، آب و نیز هر نوشیدنی خنک بدون گاز مخلوط و مصرف کند (به این ترتیب تداخلی بین مصرف این فرآورده با شیر، شیرخشک و آمیوه ها وجود ندارد) و در این صورت دارو باید بلافاصله بعد مخلوط شدن میل شود؛ در غیر این صورت دور ریخته شود

توصیه های مهم دارویی

سوسپانسیون پنیسیلین وی

❖ این سوسپانسیون پس از آماده سازی به مدت ۷ روز در دمای اتاق و یا به مدت ۱۴ روز در یخچال قابل نگهداری است و پس از این مدت باقی مانده باید دور ریخته شود

❖ برای افزایش جذب این دارو باید با معده خالی و همراه با یک لیوان پر آب میل شود اما در صورت ناراحتی گوارشی بعد غذا میل شود

❖ این سوسپانسیون فقط با آب میل شود (قابل مخلوط شدن با آبمیوه و شیر نیست)

توصیه های مهم دارویی

سوسپانسیون کوتریموکسازول

❖ این سوسپانسیون حتما باید با آب فراوان میل شود و همچنین در طی درمان با این دارو بیمار مصرف آب و مایعات را افزایش دهد

❖ در طی مصرف این دارو از قرار گرفتن زیر نور شدید آفتاب پرهیز کنند

❖ در صورت بروز اسهال در پی مصرف این دارو، سریعاً به پزشک مراجعه شود (عارضه اسهال این دارو ممکن است پس از یک روز مصرف دارو و حتی تا ۳ ماه بعد از درمان در بیمار ایجاد شود)

توصیه های موهم داروئی

پودر ا آر اس

- ❖ محتویات هر پاکت (حاوی ۱ گرم پودر) در ۱ لیتر آب حل شود
- ❖ محلول آماده شده تا ۲۴ ساعت در یخچال قابل نگهداری است و باقی مانده باید دور ریخته شود

- ❖ بهتر است بیمار محلول را جرعه جرعه میل کند
- ❖ در حال حاضر در بازار دارویی پودر ORS هم به صورت بسته های ۱ گرمی و هم به صورت بسته های ۲۵۰ میلی گرمی موجود است؛ بسته های ۱ گرمی در ۱ لیتر آب و بسته های ۲۵۰ میلی گرمی در ۲۵۰ میلی لیتر آب حل شوند ، همچنین اشکال دارویی جدید به شکل محلول آماده خوراکی و قرص های جوشان به بازار دارویی عرضه شده است

نحوه تهیه سوسپانسیون ها

- برای تهیه انواع سوسپانسیون باید از آب جوشیده شده سرد استفاده کنید زیرا اگر از آب نجوشیده استفاده شود اثر آنتی بیوتیک از بین می رود
- ابتدا باید ظرف دارو را کاملا تکان دهید تا پودرها از هم باز شوند، سپس آب جوشیده سرد را تا خط نشانه روی ظرف اضافه کنید و در نهایت شیشه را به خوبی تکان دهید تا محتویات آن به شکل سوسپانسیون در آید. به خاطر داشته باشید بعد از اتمام این مراحل ظرف دارو باید نیم ساعت به صورت ساکن قرار گیرد؛ در این مدت سطح دارو اندکی از خط مورد نظر پایین تر می آید و مجدداً باید مقداری آب به سوسپانسیون اضافه شود تا به سطح مشخص بازگردد
- همواره باید قبل از هر بار مصرف ظرف دارو را به خوبی تکان دهید
- همواره برای اطمینان از نحوه نگهداری سوسپانسیون ها به بروشور شرکت سازنده رجوع شود

نحوه صحیح استفاده اشکال دارویی چشمی

قطره چشمی

- (۱) ابتدا دست های خود را به خوبی با آب و صابون شسته و خشک کنید
- (۲) سر خود را به عقب خم کنید
- (۳) با هر دو چشم خود به سقف نگاه کنید
- (۴) با یک دست پلک پایینی خود را به سمت پایین بکشید تا یک فضا (حفره) ایجاد شود و با دست دیگر که روی پیشانی خود گذاشته اید قطره را در فاصله تقریباً ۲ سانتیمتری از چشم نگه دارید
- (۵) تعداد قطره های تجویزی را درون حفره ی ایجاد شده (بین بینی و چشم) بریزید (هیچ گاه قطره را مستقیماً درون کره ی چشم نچکانید)

- (۱) بعد از ریختن قطره چشمان خود را ببندید و پلک نزنید
- (۲) نقطه ای که پلک به بینی وصل می شود را فشار دهید و این عمل را برای ۲ تا ۳ دقیقه ادامه دهید

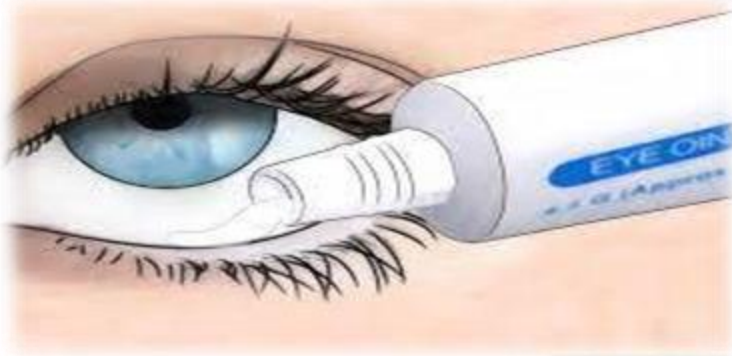

- نکته ۱: از تماس سر ظرف قطره با چشم جلوگیری شود
- نکته ۲: ظرفیت چشم حداکثر یک قطره است و با ریختن بیش از یک قطره، قطره قبلی شسته می شود؛ بنابراین اگر لازم است هم زمان چند دارو به شکل قطره مصرف شود، حداقل ۵ تا ۱۰ دقیقه فاصله ی زمانی بین دو قطره رعایت گردد (توجه کنید اگر برای مثال لازم است از قطره چشمی سولفاستامید به صورت هر ۶ ساعت ۲ قطره در چشم استفاده شود نیز لازم است در هر نوبت بین آن ۲ قطره فاصله زمانی ۵ تا ۱۰ دقیقه رعایت شود)

نحوه صحیح استفاده اشکال دارویی چشمی

پماد چشمی

- ابتدا دست های خود را با آب و صابون به خوبی شسته و خشک کنید
- با یک دست پلک پایینی خود را به سمت پایین بکشید
- با هر دو چشم به سقف نگاه کنید
- با فاصله مناسب و به طوری که سر ظرف پماد به چشم برخورد نداشته باشد، یک لایه نازک از پماد چشمی را داخل یا روی لبه ی پایینی پلک بمالید
- چشم ها را ببندید تا پماد فرصت کافی برای جذب شدن داشته باشد (در این مرحله در صورت امکان بیمار می تواند به آرامی پلک بزند تا پماد در چشم پخش بهتری داشته باشد)

- نکته ۱: از تماس سر ظرف پماد با چشم جلوگیری شود
- نکته ۲: در صورتی که بیمار ملزم به استفاده همزمان قطره و پماد چشمی می باشد، ابتدا قطره ی چشمی و حداقل بعد از ۱۵ دقیقه پماد چشمی استفاده شود
- نکته ۳: بعد از مصرف پماد چشمی، به دلیل ساختار چرب پماد، دید بیمار اندکی تار می شود که امری طبیعی بوده و جای نگرانی نیست
- نکته ۴: به دلیل تار شدن دید بیمار بعد مصرف پماد چشمی، توصیه می شود که پمادها قبل خواب استفاده شوند
- نکته ۵ (مهم): در طول مدتی که چشم دچار بیماری می باشد و بیمار از فرآورده های دارویی چشمی از جمله قطره یا پماد چشمی استفاده می کند، حتما باید از مصرف لنزهای تماسی خودداری شود؛ چرا که احتمال آسیب همزمان به چشم و لنز تماسی وجود دارد

نکات مهم دارونامه مرجع جهت یادآوری

○ چیدمان قفسه ای داروها:

- بر اساس شکل دارو مانند چیدن قرص ها کنار هم.

- بر اساس گروه درماني مانند چیدن آنتي بيوتيك ها کنار هم

در چیدن دارو در قفسه رعایت این نکته الزامی است که باید داروی با تاریخ انقضای طولانی تر پشت داروی با تاریخ انقضای کوتاه تر چیده شود. در تحویل دارو نیز باید داروی با تاریخ انقضای کوتاه تر قبل از داروی با تاریخ انقضای طولانی تر به بیمار تحویل شود

○ مصرف زیاد قرص آلومینیوم ام جی و آلومینیوم ام جی اس می تواند باعث بروز اسهال شود

○ اگر کودک هنگام خوردن او.آر.اس استفراغ کند، ده دقیقه بعد دوباره به او محلول او.آر.اس بدهند. دادن محلول خنک او.آر.اس با حجم کم و به دفعات مکرر، در کنترل استفراغ موثر است

بہتر است قرص مبندازول همراه با غذا به خصوص غذاهای چرب مصرف شود

○ به بیمار توصیه شود قبل از مصرف پماد جلدی مانند مانیتول یا متیل سالیسیلات بهتر است کمی از آن را روی قسمت کوچکی از پوست بمالند و اگر پس از ۱۰ دقیقه جای آن قرمز نشد و خارش پیدا نکرد، آن گاه استفاده کنند

